

aldrig være Mulktning over for saadanne Børn. At Børnene holdes tilbage i Skolen i Vinterhalvaaret, selv om de have opnaaet 13 Aars Alderen, har jeg intet imod. Men der er her et Spørgsmaal, som uvilkaarlig trænger sig frem, og det er dette: Naar Forældrene med stor Bekostning have gjort, hvad de kunne, for at staffe deres Børn Kundskaber fra Børnens 7de til deres 14de Aar, hvad bliver der saa gjort for at Barnet kan beholde eller udvilde de Kundskaber, det har erhvervet i disse 7 Aar? Jeg tror, at det kan siges at være en sørgelig Kendsgerning, at ikke saa faa Børn, som ere gaaede ud af Skolen med ret gode Kundskaber i en Alder af 14 Aar, have maaske glemt Halvdelen, naar de ere 18—19 Aar gamle, ja maaske saa ikke have flere Kundskaber end i 10 Aars Alderen. Det kan ikke være Meningen, at vi ville indprænte Barnet nogle Kundskaber i Barnealderen og i den tidligste Ungdom, hvor det personlig ikke har synderlig stor Brug for dem, for at disse Kundskaber saa skulle glemmes i en Alder, hvor de paagældende have særlig Brug for dem. Herpaa havde jeg ventet, at der var blevet taget Sigte i Lovforslaget. Den eneste Maade, hvorpaa jeg tror, dette kunde ske, er, at der blev aabnet tvungne Fortsættelsesskoler eller rettere tvungne Aftenskoler, thi tvungne Dagskoler vilde næsten være umulige at gennemføre, især over for den fattige Del af Befolkningen. Tvungne Aftenskoler tror jeg derimod faare godt kunne gennemføres uden nogen virkelig Bekostning. Naar vi nu forbedre Lærernes Naar — og de blive jo dog forbedrede ved Forslaget, om end der maaske maa gives højere Løn til Andenlærerne — saa maa man ogsaa have Ret til at forlange lidt mere Arbejde af dem, og jeg tror ikke, at det vil tage væsentlig paa deres Kræfter, om de f. Eks. to Aftener om Ugen skulde undervise den Ungdom, der er i en Alder fra 14 til 18 Aar et Par Timer hver Aften. Det vilde maaske være gavnligt for Lærerne selv at faa med lidt ældre Mennesker at gøre, end de ere vant til. I alt Fald vilde de ikke blive oplidte for Tiden, fordi de skulde give disse 4 Timers Undervisning mere om Ugen. Spørge vi saa, hvilken Betydning vilde denne Undervisning saa for den opvoksende Slægt, saa tænker jeg at enhver, der kender den Ungdom, som er i den saakaldte Rømmelalder, vil forstaa, at der er nogen Periode, hvor de Kundskaber, der ere erhvervede i Barndommen, udslættes, saa er det i den Alder. Og paa den anden Side vil jeg sige, at naar de først ere blevne saa gamle, at de forstaa, hvilken Betydning

det har at have Kundskaber og Oplysning, saa opstaar ogsaa Dvstet hos dem om at erhverve Kundskaber. Men der synes at være en Tendens hos Ungdommen, naar den kommer ud af Skolen, til at mene, at det ligger for lavt for den at spekulere paa Regning og Skrivning. Det er Ting, mene de, der vedkomme Børn, som gaa i Skole, og ikke noget, som vi Karle skulle have med at bestille. Det er den Tankegang, som gaar igennem alt for mange af de unge, som komme ud af Skolen, og Følgen deraf bliver, at de Kundskaber, som de have erhvervet sig i Skoletiden, for en stor Del blive glemte igen. Nu have vi ganske vist Aftenskoler, og der hdes ved de aarlige Finanslove en lille Smule til Støtte derved, men det viser sig, at det kun er faare faa Lærere, der oprette Aftenskoler, og at de, som søge dem, ikke ere Folk, som haardest have Brug derved. Skal man derfor have noget ud deraf og have Haab om, at Ungdommen skal bevare de Kundskaber, som den har erhvervet i den 7 Aars Skoletid, kan det kun ske ved Hjælp af tvungne Aftenskoler. Og jeg kan ikke forstaa bedre, end at disse kunne indføres uden Ulemper for Ungdommen, uden alt for store Ofre for at faa dem afholdt, og uden at paalægge Lærerne Byrder, som de ikke kunne bære. Jeg vil derfor haabe, at det Udvalg, som faar med Loven at gøre, kan saa gennemført, at den mandlige Ungdom — helst den kvindelige med — skal møde 2 Aftener 2 Timer i Aftenskoler, for at de unge Mennesker kunne beholde de Kundskaber, de have faaet i Skolen, og at det maa blive paalagt Skolelæreren at undervise i disse Timer. Jeg tror, at der derved vil være meget vundet for Oplysningen i vort Land. Jeg vil derfor anbefale det kommende Udvalg denne Sag til Overvejelse. Det kunde jo siges, at naar der tages for meget med, er der ikke Haab om at faa Loven gennemført i Aar. Jeg ønsker den ogsaa gennemført i Aar, men jeg vil dog sige, at, kunne vi saa saadanne gode Foranstaltninger trufne her, vilde jeg hellere vente et Aar til end saa for lidt i Aar, og kunde saa de daarligst stillede Lærere saa lidt større Tillæg, kunde vi vel taale at vente et Aar længere. Lad os hellere vente et Aar længere for saa at kunne faa rigtig gode Bestemmelser for Skolen end ved at stynde os nu blot saa en lille Smule, saa at det, der vilde være til rigtig Gavn for Landets Undervisning, maatte vente til en belejliger Tid. Min Opfattelse er den, at vi skulle se at faa saa meget som muligt med til Undervisningens Fremme her i Landet, og derfor maa vi have tvungne Aftenskoler med. Jeg haa-